

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE

Landskapsrevisorernas berättelse för år 1994

1995-96

nr 4

RB 1994

SAMMANFATTNING

Revisorernas förslag

Landskapsrevisorerna föreslår att landskapsstyrelsen beviljas ansvarsfrihet för finansåret 1994.

Utskottets förslag

Utskottet tillstyrker landskapsrevisorernas förslag om beviljande av ansvarsfrihet.

UTSKOTTETS SYNPUNKTER

Detaljmotivering

LANDSKAPSSTYRELSEN

Rättshjälpsverksamheten

Landskapsrevisorerna noterar i sin berättelse att efterfrågan på rättshjälpsbyråns tjänster börjar nå en sådan omfattning att en kapacitetsförstärkning vid byrån måste övervägas för att verksamhetens målsättningar och syften skall kunna uppfyllas.

Utskottet konstaterar att verksamheten på Åland handhas av landskapsstyrelsen i enlighet med ett avtal med kommunerna och att de flesta av dem ställt sig principiellt tveksamma till en kapacitetsförstärkning vid byrån. Därtill konstaterar utskottet att rättshjälpsbyrån i enlighet med lagen om allmän rättshjälpsverksamhet (FFS 88/73) kan anvisa den som är berättigad till rättshjälp att vända sig till en advokat utanför byrån om byrån till följd av sin arbetssituation inte kan lämna rättshjälp. Kostnaderna för den fristående advokaten ersätts av rättshjälpsstagarens hemkommun om inte klienten beviljats fri rättegång i enlighet med lagen om fri rättegång (FFS 87/73). Vidare konstaterar utskottet att en tillfällig tjänst som skuldsaneringsrådgivare kommer att inrättas vid byrån för tiden 1 juli till sista december 1996. Under tiden fram till den 1 juli handhas uppgiften av en med sysselsättningsmedel avlönad medarbetare.

KANSLIAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Motorfordonsbyrån

Landskapsrevisorerna anser det väsentligt att konkurrens skapas och att gällande regler

följs vid upphandling, vilket enligt revisorernas mening inte varit fallet vid upphandlingen av registerskyltar för fordon. Därtill ifrågasätter landskapsrevisorerna förfarandet att placera av landskapet ägd maskinutrustning hos en tillverkare utan att avtala om ersättning för användningen, trots att utrustningen även används för annan tillverkning vid företaget.

Utskottet konstaterar att landskapsstyrelsen vid upphandlingen av de nya registerskyltarna på grund av de speciella omständigheter som förelåg, i lagtinget förankrat beslutet att utan inbegärande av ytterligare anbud anta ett visst företags anbud om tillverkning av skyltarna.

Revisorerna efterlyser i sin berättelse ett avtal om användningen av de maskinverktyg som landskapet äger. Utskottet konstaterar att ett sådant avtal ingicks den 19 maj 1992.

NÄRINGSÄVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Arbetskraftsärenden

Revisorerna anser bl.a. att det vore ändamålsenligt att hanteringen av arbetslöshetsersättningarna överförs till folkpensionsanstalten.

Utskottet konstaterar att arbetsförmedlingens organisation och arbetsätt tillkommit under en tid då arbetslösheten var betydligt lägre än i dag. Samtidigt som behovet av förmedling av arbeten har blivit större har omfattningen av handläggning och utbetalning av arbetslöshetsersättningar kraftigt ökat. Från arbetsförmedlingens sida upplever man det otillfredsställande att arbetsförmedlarna i stor utsträckning kommit att uppfattas som handläggare av utbetalningsärenden.

Utskottet finner att ett uppenbart behov föreligger av organisatoriska åtgärder i syfte att skilja mellan å ena sidan arbetsförmedling och å andra sidan handläggning och utbetalning av arbetslöshetsersättning. De organisatoriska åtgärderna bör enligt utskottets mening syfta till en prioritering av arbetsförmedlingsuppgifterna så att förmedlingen kan skötas effektivare. Landskapsstyrelsen, bör enligt utskottets åsikt, utreda olika modeller för de organisatoriska åtgärder som behöver vidtas. Undersökningen kan lämpligen ingå i den utredning för översyn av landskapslagstiftningen på sysselsättningens område, vilken ännu inte slutförts. Utskottet förutsätter att landskapsstyrelsen påskyndar och prioriterar arbetet med denna reform.

Försäljning av egna produkter

Landskapsrevisorerna påpekar bland annat att aktuella målformuleringar för landskapets jord- och skogsegendomar till största delen saknas och finner det värdefullt att

målsättningarna diskuteras och formuleras.

Utskottet delar i princip revisorernas uppfattning men kan ändå konstatera att landskapsstyrelsen den 20 augusti 1992 antog en målsättning för förvaltningen av landskapets fasta egendom.

Ålands turistförbund

Revisorerna finner att marknadsföringen av Åland som turistregion och utvecklingen av Ålandsprofilen och de åländska turistprodukterna sker tidsenligt genom Ålands turistförbund. De medel som lagtinget beviljat för verksamheten har, enligt revisorernas mening, använts i överensstämmelse med de mål som lagtinget formulerat.

Utskottet konstaterar att verksamheten inom Ålands turistförbund pågått sedan 1989 och att lagtinget i budgeten för år 1994 fastställde vissa mål för den marknadsföring som bedrivs i turistförbundets regi. Med tanke såväl på de förändrade förutsättningarna för turismen som på den tid som förflutit sedan förbundet inledde sin verksamhet finner utskottet det angeläget att verksamheten vid förbundet utvärderas och att en översyn av målsättningen företas i samband med beredningen av landskapsbudgeten för år 1997.

TRAFIKAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Tekniska byrån och sjötrafikbyrån

Revisorerna redogör i sin berättelse för de totala kostnaderna för och inkomsterna av landskapets rederiverksamhet. Vidare redogörs för kostnaderna för m.s. Grisslan vars drift är upplåten till en privat entreprenör samt för de kostnader som landskapet enligt trafikavdelningens beräkningar skulle ha haft om avdelningen själv handhaft driften av m.s. Grisslan. Utskottet noterar den rättelse som anförts av revisorernas ordförande om att 2,8 miljoner mark inte skall hänföras enbart till reparationer på ms Grisslan eftersom entreprenadavgiften utgör huvuddelen av summan.

Eftersom landskapsfärjorna trafikerar olika rutter med bl.a. olika tidtabeller och olika längd på färjpassen finner utskottet det svårt att göra en direkt jämförelse mellan driftskostnaderna för olika färjor. Intressant är däremot den jämförelse mellan faktiska kostnader för driften i privat regi och beräknade kostnader för drift i landskapets regi som presenteras i berättelsen.

Utskottet noterar att det till den beräknade kostnaden om 3,01 miljoner mark för drift av m.s. Grisslan i landskapets regi tillkommer retroaktivt vederlag vars storlek ännu inte kunnat beräknas. Den beräknade kostnaden skall jämföras med landskapets faktiska kostnader om 2,7 miljoner mark för entreprenaden. Vid jämförelsen bör dock beaktas att

m.s. Grisslans personal vid övergången till drift i privat regi blev kvar i landskapets anställning och överfördes till en s.k. besättningspool på grund av att landskapsstyrelsen enligt gällande tjänstekollektivavtal garanterat att övertalig personal får kvarbli i landskapets tjänst. Övergången till systemet med s.k. AT-tjänstgöring ledde även den till överskott på personal vilket förlänger den tid inom vilken personalen i besättningspoolen kan inlemmas i den övriga personalen.

Utskottet konstaterar således att upplåtelsen av driften för m.s. Grisslan till privat entreprenör inte på kort sikt kan sägas ha medfört lägre totalkostnader för landskapet. På längre sikt kan en privatisering av driften dock medföra vissa inbesparingar.

ÄRENDETS BEHANDLING

Lagtinget har den 17 november 1995 inbegärt finansutskottets yttrande över berättelsen.

Utskottet har i ärendet hört talmannen Ragnar Erlandsson, revisorernas ordförande Clas Olin, bostadslåneinspektören Björn Karlsson, landskapsagronomen Henry Lindström, byråchefen Harry Sjölund och t.f. sjötrafikinspektören Raimo Toivonen.

I ärendets avgörande behandling har ordföranden Bengtz, vice ordföranden Wiklöf, ledamöterna Rothberg och Sjölund samt ersättaren Holmberg deltagit.

Ledamoten Rothberg har inte till alla delar kunnat omfatta utskottets åsikt och fogar därför en avvikande åsikt till betänkandet.

UTSKOTTETS FÖRSLAG

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet

att Lagtinget beviljar landskapsstyrelsen ansvarsfrihet för finansåret 1994.

Mariehamn den 15 februari 1996

Ordförande

Göran Bengtz

Sekreterare

Susanne Eriksson

AVVIKANDE ÅSIKT

1996-03-01

I samband med behandlingen av revisorernas berättelse för 1994 har Finansutskottet delgivits utredningar som entydigt visar att kostnaderna för den privatiserade driften av MS Grisslan är lägre än om Grisslan drivits i landskapets regi. Övergången till AT bemanning tillsammans med driftsprivatiseringen ledde, vilket finansutskottet konstaterar, till ett personalöverskott. Detta eftersom landskapet i tjänstekollektivavtalet accepterat att övertaligt personal får kvarbli i landskapets tjänst. Finansutskottet har inte utrett på vilket sätt detta personalöverskott påverkat de totala lönekostnaderna för färjtrafiken exempelvis beträffande minskade övertider och eventuella andra ersättningar. Jag kan därför inte omfatta majoritetens uttalande att driftsprivatiseringen av Grisslan inte på kort sikt inneburit någon inbesparing då detta inte underbyggs av fakta. Jag anser det också entydigt vara klarlagt att driftsprivatiseringen på lång sikt leder till betydligt minskade driftskostnader.

Johan Rothberg

10

11

12

13

14